

ki yüz ildən artıqdır ki, erməni-dəşnak quldur birləşmələri və onların havadarları azərbaycanlılara qarşı qətlialamlar həyata keçirir, torpaq iddiaları irəli sürərək böyük felaketlər törədir. İyirminci yüzyillikdəki tarixi yolumuza nezər salaq görərik ki, 1905-1907, 1918-1920, 1948-1953 və 1988-ci ildən baş verənlər erməni faşizminin xalqımıza qarşı olan çirkin niyyətlərinin göstəricisidir. Onların törətdiyi erməllerin izi neçə-neçə qanlı olayları, soyqırımı tariximizin vərəqlərinə hekk edib. Bu faciələr sırasında Kelbecər rayonunun ən böyük kəndlərindən biri olan Başlıbeldə törədilən qətliamdan bu gün artıq 32 il ötür. 1993-cü ilin aprel ayında baş verən hadise zamanı Başlıbel kəndinin aprelin 2-də kənd sakinlərinin bir qrupu mühəsirədən çıxmaga çalışsalar da, buna nail ola bilməyiblər. Bu zaman sakinlərdən 9 nəfər yolda qətlə yetirilib, 5 nəfər girov götürülüb. Digər 62 nəfər isə dağlara çəkilərək kahalara sığınmaqla özlərini qorumağa çalışıblar. Amma onlar cəmi 18 gün gizli yaşaya biliiblər. Aprelin 18-də erməni silahlı birləşmələri dinc sakinlərin sığındığı kahaların yerini aşkarlaşdırınca onların üzərinə silahlı hücuma keçiblər. Həmin gecə kənddən bir qədər yuxarıda yerləşən "Portda" kahalara sığınmış sakinlərin üzərinə amansız hücum zamanı dinc sakinlərdən 14 nəfər girov götürülüb, 18 nəfər qətlə yetirilib. Saq qalan 30 nəfər isə sığınacaq yerlərini kəndin ərazisindəki digər kahalara

Baslıbeldə qətliam

32 il əvvəl aprelin 18-də dinc sakinlərdən 14 nəfər girov götürüldü, 18 nəfər qətlə yetirildi

isə ağır yaralayıb. Qətlə yetirilən və ağır bədən xəsarəti alan şəxslərin hamısı heyvandırıqla məşğul olan mülki şəxslər, çobanlar və onların ailə üzvləri idı.

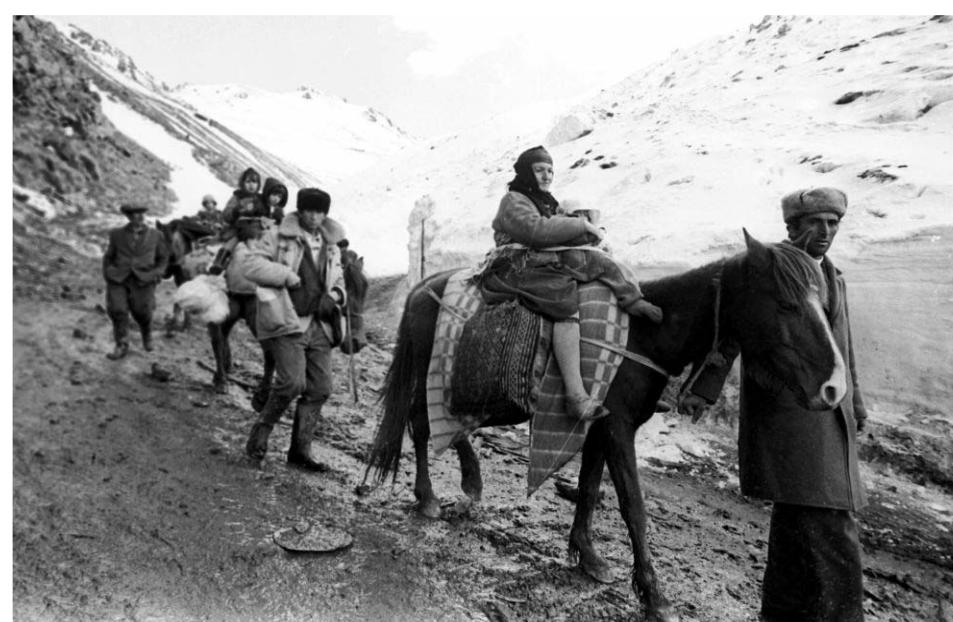
Bu qətliam zamanı beynəlxalq humanitar hüquq normaları kobud şəkilde pozulub. Bütün beynəlxalq hüquq normalarına və bəşəri dəyərlərə zidd olaraq mülki insanlar - azyaşlı uşaqlar, qadınlar və qocalar qətlə yetirilib. Ballıqaya qətliamı ilə bağlı materiallar, maddi sübətlər və faktlar Azərbaycan Respublikası Hərbi Prokurorluğunun Memorial Soyqırımı Muzeyində saxlanılır.

Ballıqaya qətliamı zamanı erməni quldurları 33 yaşlı Hürzaman Hümbətovani 6 azyaşlı övladı ilə birlikdə qətlə yetirərək yan-

AMANSIZLIQLA QƏTLƏ YETİRİLDİ

1992-ci il avqustun 27-dən 28-nə keçən gecə erməni quldurları Laçın rayonundan məcburi köçkün düşən və Goranboy rayonunun Ballıqaya kəndində müvəqqəti məskunlaşmış 24 azərbaycanlı mülki şəxsi amansızlıqla qətlə yetirib, 9 nəfəri yaralayıblar.

dırıblar. Ballıqayada qətlə yetirilmiş şəxslərdən bəziləri Bərdə rayonunun Qaradəmirci, Alpout, Tumaslı və Nazırlı kəndlərində dəfn edilib. Ermənilər tərəfindən törədilən faciələr, o cümlədən Ballıqaya qətliamı xalqımızın yaddaşından heç vaxt silinməyəcək.

Azərbaycana qarşı işgalçılıq siyasetini davam etdirməsinə baxmayaraq, Ali Baş Komandanın siyasi iradəsi, dövlətimizin gücü, rəşadətli ordumuzun dönməzliyi həsrətlə yolumuzu gözləyən tarixi torpaqlarımıza yol açdı. 2020-ci ilin sentyabrın 27-de Ermənistan ordusunun texribatlarına qarşı Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə başlayan genişməqyaslı Vətən müharibəsində Zəfer qazandıq. İşğal altında olan torpaqlarımız düşməndən azad olundu. 2020-ci ilin sentyabrın 27-də Ermənistan ordusunun texribatlarına qarşı Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə başlayan genişməqyaslı Vətən müharibəsində Zəfer qazandıq. İşğal altında olan torpaqlarımız düşməndən azad olundu. 44 günlük müharibədə Ermənistanın beynəlxalq konvensiyalara zidd toplaşığı silahlara Gəncə, Tərtər, Mingəçevir kimi yerlərdə də mülki əhalinin kompakt yaşadığı ərazilərdə raket zərbələri endirməsi, Ermənistan hökumətinin təcavüzkar, terrorçu simasını bir daha ortaya qoymış oldu. Döyüş meydanında sarsıcı meglubiyətə uğrayan Ermənistanın cəbhə xəttindən uzaqda yerləşən yaşayış məntəqələrini və mülki obyektləri hədəfə alı. Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi güclü dövlət, güclü ordu strategiyası nəticəsində torpaqlarımızın işğaldan azad oldu və torpaqlarımıza göz dişen ermənilərdən intiqamımızı almış olduq.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

yerlik orta məktəb, 25 çarpayılıq xəstəxana binası və digər sosial obyektlər dağıdır. Tariximizdə belə hadisələr kifayət qədərdir.

24 AZƏRBAYCANLI MÜLKİ ŞƏXSİ

Qətlə yetirilənlərin arasında 6 azyaşlı uşaq, o cümlədən 6 aylıq körpe də olub, 3 azyaşlı uşaq hər iki valideynini itirib. Öldürülmüş dinc insanların bəzilərinin meyitləri yandırılıb. Ballıqayada 93 yaşında qoca qadına da aman verilməyib. Öldürünlərin əksəriyyəti uşaqlar, qadınlar və qocalar olub. 9 nəfəri

dəyişərək mühəsire həyatını davam etdirib. Onlar 113 gündən sonra, iyulun 17-də sığınacağı tərk edərək yalnız gecələr hərəkət etməklə gizli dağ yolları vasitəsilə Ermənistan ordusunun mühəsirəsində çıxa biliblər.

Son iki yüzillikdə baş verən hadisələr elbət ki, ermənilərin azərbaycanlılara qarşı olan niyyətlərini, terrorçuluq, soyqırımı siyasetini ortaya qoymuş olur. Ermənilərin azərbaycanlılara qarşı törətdikləri soyqırımı nəticəsində xalqımız misli görünməmiş faciələr yaşamışdır. 1918-ci ildə Bakıda və Azərbaycanın digər bölgələrində ermənilərin törətdikləri qırğıın Ermənistanın işgalçılıq siyaseti nəticəsində Azərbaycan xalqının dinc həyatına ağır zərbələr vurmuşdur. Belə ki, ermənilərin azərbaycanlılara qarşı həyata keçirdikləri aramsız soyqırıım və deportasiya siyaseti Azərbaycan xalqının yer üzündən tam silmək kimi iyrənc niyyətlərini gösətmiş olur. Şamaxıda, Qubada, Muğanda, Zəngəzur qəzasında, Qarabağda, İrəvan quberniyasında və ölkənin digər ərazilərində azərbaycanlıların amansızlıqla qətlə yetirilməsi, şəhər və kəndləri talan edilərək dağıdıldılması tariximizin yaddaşındadır.

1992-ci ilin aprel ayının 8-də baş verən Ağdaban soyqırımı tarixdə bəşəriyyətə qarşı törədilmiş en böyük cinayətlərdən biri kimi yazıldı. 1992-ci il fevralın 17-de Xocavənd rayonunun Qaradağlı kəndində Ermənistan silahlı qüvvələri və Rusiyanın 366-ci alayı tərəfindən törədilən Qaradağlı qətliamı da Qarabağ münaqışının zamanı baş vermişdir. Nəticədə xeyli sayıda mülki azərbaycanlı şəxslər ermənilər tərəfindən qətlə yeti-